

Förbandsbesöksrapport Stockholms Amfibieregemente Amf 1

21 november 2023

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntras andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden.

Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Den utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Därefter kommer rapporten att delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktioner inom Försvarsmakten. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet. Rapporten reflekterar Pliktrådets syn på verksamheten.

Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Pliktrådets besökare:

Isak Andersson

Yasmine Malla

Information om förbandet

Stockholms amfibieregemente är beläget inom Haninge garnison i Berga. Vid förbandet utbildas totalt cirka 300 värnpliktiga. Förbandet, som tidigare utbildat amfibieförband, utbildar i år även soldater och sjömän för fjärde sjöstridsflottiljen samt en marin basbataljon. Vid förbandet genomfördes i år tre inryck.

Sammanfattning av rapporten

Pliktrådets huvudsakliga erfarenheter från besöket har kommunicerats till Amf 1. Pliktrådet önskar att Amf 1:

- Skyddsassistenterna önskade få en fördjupad utbildning i hur man arbetar i rollen som skyddsassistent. Skyddsassistenter önskade också att få ut blanketter för avvikelserapportering.
- Pliktrådet uppfattade under besöket att ett del av kompanierna råder en kultur där de värnpliktiga inte vill söka vård eller stöd.
- Vissa värnpliktiga gick fyra månader utan att få en ledig kväll.
- Pliktrådet uppfattade under besöket att alla värnpliktiga vid 4.e sjöstridsflottiljen inte hade fått ta del av att de ska genomföra befattningsutbildning i Karlskrona vid mönstring.

Punkterna kommer att följas upp under andra besöket.

Arbetsmiljö & säkerhet

Pliktrådet uppfattade att verksamhets säkerheten överlag fungerade väl vid förbandet. Värnpliktiga vid förbandet berättade att säkerhetsarbetet vid förbandet känns tryggt och att befälen ofta pratar om riskminimering. Pliktrådet ser positivt på riskminimering och uppmanar förbandet att fortsätta arbeta systematiskt med verksamhetssäkerheten.

Vissa värnpliktiga vid förbandet hade fått ut ett krishanteringskort, där bland annat telefonnummer till vakthavande befäl finns. Krishanteringskortet används vid olycka och ger de värnpliktiga en fusklapp som underlättar i en stressad situation. De värnpliktiga berättade om att detta medför en viss trygghet i verksamheten. Pliktrådet uppmanar förbandet att börja dela ut dessa på samtliga kompanier och ta vara på detta goda initiativ.

De värnpliktiga skyddsassistenterna upplevde att mycket av deras utbildning handlade om försäkringar och hur man säkerställer att en värnpliktig kan få ersättning för en eventuell skada. Pliktrådet uppfattade under besöket att skyddsassistenterna önskar få mer utbildning om hur de kan agera i rollen som skyddsassistent och inte bara hur de ska fylla i försäkringsblanketter. Vi anser inte att det är dåligt att säkerställa att skyddsassistenterna kan hantera skadeanmälningar, men att det finns ett behov av att utveckla utbildningen.

Pliktrådet uppfattade under besöket att skyddsassistenterna vid förbandet inte får ut blanketter för avvikelserapportering. Skyddsassistenterna får enbart ut skadeanmälningsblanketter. Detta medför att skyddsassistenterna enbart kan jobba reaktivt i arbetsmiljöarbetet, istället för proaktivt. Vi uppmanade under besöket förbandet att börja nyttja de fastställda blanketterna för avvikelserapportering för att jobba mer proaktivt arbetsmiljöarbetet.

Försvårshälsan

Under besöket meddelade de värnpliktiga att de får ett gott bemötande vid försvårshälsan.

I samtal med försvårshälsan framgick det att besöken vid försvårshälsan kan delas in i fyra bakomliggande anledningar: infektion, muskel, psykisk samt övrigt.

Pliktrådet uppfattade tyvärr att försvarshälsan kallas för "Fjollhälsan" av de värnpliktiga på ett av kompanierna. Vi uppfattade att detta smeknamn till del går att härledas till kulturen kring att söka vård vid berört kompani. Kulturen uppfattades under besöket vara kopplad till inställningen att soldaten "alltid ska lösa uppgift".

Fysisk belastning

Pliktrådet uppfattade under besöket att det vid förbandet finns belastningstrappor som är anpassade efter de olika kompaniernas respektive belastning. I samtal med de förtroendevalda framkom det att vissa plutoner hade utsetts en fys-ansvarig som får ta del av belastningstrappan. Vi ser positivt på att plutonen får utse en fys-ansvarig och uppmanade under besöket förbandet att denna möjlighet ges samtliga plutoner.

Pliktrådet blev under besöket informerade om att vissa värnpliktiga upplever att anpassningen av utbildning efter värnpliktigas skador är bristande. Detta problem är tvådelat. Under besöket framkom dels att rutiner för exempelvis hantering av stridssäcken vid skador brister, dels att värnpliktiga själva väljer att bära packning, trots att de inte borde. Vi uppmanar förbandet att säkerställa att en fungerande rutin för hantering av skadades packning finns vid förbandet.

Psykisk hälsa

Pliktrådet uppfattade under besöket att det vid ett av kompanierna råder en tystnadskultur och att det är stigmatiserat att ta kontakt med psykolog eller värnpliktskonsulent. Tystnadskulturen uppfattar Pliktrådet beror på en underliggande stolthet och att värnpliktiga inte vill söka stöd eller hjälp. En värnpliktig vid berört kompani önskade att alla värnpliktiga skulle få minst ett obligatoriskt möte med en psykolog eller värnpliktskonsulent för att normalisera att prata om psykisk hälsa.

Värnpliktskonsulenten uppfattades vara väldigt uppskattad av dem värnpliktiga. En värnpliktig som själv aldrig hade samtalat med konsulenten berättade att den blev glad och kände sig trygg när hon besökte dem i fält.

Värnpliktskonsulenten och marinpastorn hade vid besöket anordnat en marinhemsträff för att öppna diskussionen om psykisk hälsa, hemlängtan och att vara i ett distansförhållande. Pliktrådet uppfattade under besöket att detta var ett uppskattat koncept men att de värnpliktiga upplevde att de inte hade fått tillräckligt med information om träffen och att många av de värnpliktiga hade kvällstjänst samma dag.

Attityder & jargong

Pliktrådet uppfattade under besöket att begrepp och uttryck som "persisk marknad" används vid förbandet. Detta anser vi är mycket problematiskt och uppmanar förbandet att kontinuerligt arbeta med för att säkerställa att en god värdegrund följs.

Det fanns också bristande tendenser med attityden och jargongen kopplat till försvarshälsan, vård och stöd i allmänhet. Vi upplevde att det vid ett kompani finns en generell inställning om att det är töntigt att söka vård eller stöd. Pliktrådet belyste under besöket vår upplevelse och uppmanade förbandet att arbeta mot inställningen att det är töntigt att söka vård.

Avbruten utbildning

Vid besöket hade 14 värnpliktiga behövt avbryta sin utbildning. Av dessa berodde åtta avrustningar på psykologiska skäl, fem på fysiska skäl och en baserades på ett övrigt skäl.

Boendemiljö & vistelseutrymmen

Pliktrådet uppfattade under besöket att vistelseutrymmena vid förbandet är bra. Däremot går det att konstatera att vissa av pissoarerna i förbandets kaserner medför stor insyn till pissoarerna. Det uppfattades varken vara uppskattat av pissoarens brukare eller värnpliktiga som ska gå på toaletten.

Under besöket delgav värnpliktiga Pliktrådet att de uppfattat att de hade möjliga madrasser inne i sitt logement. Vi fick under besöket möjlighet att kolla på nämnd madrass, som onekligen inte såg ren ut. När kompaniledningen under besöket uppmärksammades om detta delgav kompaniledningen att detta tidigare hade undersökts och att det då konstaterat att det inte var mögel. Pliktrådet uppmanade förbandet att säkerställa att information om undersökningen sprids till berörda värnpliktiga. Vi anser även att det inte är lämpligt att nyttja madrasser som är så pass smutsiga att värnpliktiga uppfattar att det är mögel.

Materiel & personlig utrustning

Överlag uppfattade Pliktrådet att materielläget generellt sett var bra. Förbandet har köpt in BH ar av märket Icebreaker som de värnpliktiga kvinnorna får ut. Pliktrådet uppfattade däremot att det var brist på storlekar på avbärarbälten till stridsutrustningen. De värnpliktiga på Amf 1 hade inte fått ut regnställ under Pliktrådets besök och de värnpliktiga som utbildades mot 4.e Sjöstridsflottiljen hade vid besöket inte fått ut blå uniformer i rätt storlek.

Medinflytande

De förtroendevalda vid förbandet delgav under besöket Pliktrådet om att plutonens timme fungerar väl och att de upplever att de ofta får gehör för det som lyfts. De delgav också Pliktrådet om att det enbart genomförts en kompaninämnd på vardera kompani sedan inryck. Vi anser inte att detta är acceptabelt.

Pliktrådet uppfattade under besöket att vissa av de värnpliktiga kvinnorna upplevde att vilken NVK tillhörighet de hade blivit oklart efter att de påbörjat sin befattningsutbildning. Detta har berott på att berörda värnpliktiga kvinnor inte fick korrekt information om vilken del av NVK organisationen vid förbandet de tillhörde efter påbörjad befattningsutbildning.

Meningsfull utbildning

Till Pliktrådets kännedom får de värnpliktiga får en meningsfull utbildning.

Information & mönstring

De värnpliktiga som genomför värnplikt som amfibiegruppchef och amfibiesoldat mönstrar mot en grundläggande befattning och genomför sina första veckor gemensamt. De får sedan önska vilken inriktning de vill ha och placeras med hänsyn till detta på bland annat logistik och granatkastare. Plikträdet uppfattade under besöket att detta generellt är uppskattat av de värnpliktiga.

Plikträdet samtalade under besöket med värnpliktiga som genomför värnplikt mot 4.e Sjöstridsflottiljen. Majoriteten av de värnpliktiga som utbildas mot 4.e sjöstridsflottiljen genomför hela sin befattningsutbildning i Karlskrona. En befattningsutbildning är generellt mellan två och tre månader lång. Plikträdet uppfattade under besöket att det inte var alla av dessa som hade fått ta del av denna information vid mönstring.

Plikträdet uppfattade under besöket att de stridsbåtsförarna som går mot Marinbasen inte visste om detta förens vid inryck. De mönstrade i tron om att de skulle bli stridsbåtsmekaniker inom amfibie. Plikträdet uppfattade under besöket att detta leder till en besvikelse hos individen som trott att den ska bli amfibie för att sedan inte bli det.

Plikträdet belyste problematiken med bristande information vid mönstring under besöket. Vi uppfattade då att problematiken till del var känd och att förbandet förstod vikten av att säkerställa att individen får godtycklig information vid mönstring. Plikträdet uppfattade också att förbandet fortsatt skulle arbeta med informationen till de mönstrande.

Meningsfull fritid

Under besöket blev Plikträdet delgivna att vissa av plutonerna på förbandet inte får ut veckoscheman. Vi uppmanade under besöket förbandet att säkerställa att veckoscheman kommer ut på alla plutoner för att säkerställa att de värnpliktiga kan få en meningsfull fritid.

Plikträdet uppfattade också att vissa av de värnpliktiga vid förbandet inte fick lämna förbandet kvällstid på fyra månader. De värnpliktiga upplevde att detta beror på att förbandet genomförde tre olika inryck i år och ingen fick kvällsledigt förens alla var klara med GMU. Plikträdet uppmanade under besöket förbandet att inte göra så igen, att få lämna förbandet gör mycket för en meningsfull fritid.

De värnpliktiga vid förbandet önskade att alla skulle vara lediga en kväll i veckan för att kunna träffa andra värnpliktiga än de på ens egen pluton. Plikträdet ser positivt på detta då det är något som kan främja en god gemenskap vid förbandet och uppmanar förbandet att arbeta för att de värnpliktiga får en gemensam ledig kväll i veckan. Det hade varit fördelaktigt att ha marinhemsträffar på dessa kvällar.

Resor

Plikträdet uppfattade under besöket inget anmärkningsvärt kopplat till de värnpliktigas resor.

Soldathem

Plikträdet uppfattade under besöket att marinhemmet är uppskattat av de värnpliktiga vid förbandet. Marinhemmet är placerat inne på förbandet. På marinhemmet finns bland annat Tv-spel och ett bibliotek.

Övrigt

Plikträdet medverkade tidigare i år vid säkerhetsinspektionens besök vid AMF 1. Vi vill tacka förbandet och säkerhetsinspektionen för att vi fick delta vid detta besök.

Avslutning

Plikträdet vill avslutningsvis tacka Amf 1 för besöket. Vi vill tacka för goda samtal samt god dialog med de värnpliktiga, förtroendevalda och chefer på förbandet. Ett särskilt tack vill vi rikta till LMA Mikael Almqvist, som planerade och tog emot oss under besöket, för ett väl planerat besök.

Isak Andersson
Plikträdet

Förbandsansvarig Amf 1

070-848 59 79

isak.andersson@pliktradet.se